

УДК 346.2:004

Надієнко Д.О.¹, Палій Е.К.²

¹ асп. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. Ю-113м НУ «Запорізька політехніка»

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ДОГОВІРНЕ ПРАВО: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Повсякденне життя без автоматизації складно уявити. Йдеться про процес впровадження технологій і систем з метою зменшення людської участі в рутинних або повторюваних завданнях. Її мета – підвищення ефективності, зменшення помилок та економія ресурсів.

Автоматизація є сталою реальністю промислового виробництва або виробництва програмного забезпечення. А як бути з людськими відносинами? Вирішення цього питання є першим кроком до можливості автоматизації соціальних процесів. Людство вже дійшло до спільного стандарту урегулювання відносин через систему права. Наявність чіткої систематизованої кодифікації допомагає спростити розробку алгоритмів для автоматизації процесів у державі.

Вирішення проблеми автоматизації соціально-правових процесів неможливе без цифровізації. Вона кардинально змінила наше життя, прискорила його розвиток. Поява інтернету спростила і договірні процеси. Цивільні договори набули особливостей та способів їх реалізації у вигляді надання інтернет-послуг з питань купівлі-продажу. Відтепер договори укладаються без затримки, що скорочує час та витрати. Цифрові технології дозволяють сторонам ефективно керувати угодами. Електронні системи документообігу дають змогу обробляти й зберігати документи в електронному вигляді, що економить час і

ресурси. Підвищилась траспарентність та прозорість таких договорів. Сторонам легко отримувати доступ до інформації про угоду, що допомагає уникнути суперечок. Адаптація технологій та законодавства йдуть поряд. З 2019 року держава активно крокує до цифровізації усіх процесів життя людини в державі, зокрема поширюються і цивільні послуги. З того часу в Україні почав працювати мобільний та веб-застосунок «Дія», який повинен спростити взаємодію громадянина та держави, а в перспективах охоплювати чимало аспектів людського життя. Після запуску застосунку держава надала електронним документам юридичну силу в межах кордонів України. Наступними кроками були реалізовані нові підходи до механізму захисту та ідентифікації. Введені нові стандарти електронних підписів – «Дія підпис». На сьогодні це один з передових методів, який дозволяє безпечно та зручно підписати документ чи договір. Він буде набирати популярність, оскільки відрізняється від стандартних електронних підписів, знаних нами раніше. Відтепер, гарантом юридичної сили документа, угоди чи договору є обличчя людини. Такий метод є більш безпечним, зручнішим для користувача, а також допомагає державі збирати біометричні дані громадян. Дані можуть використовуватись, зокрема, для ідентифікації порушників встановлених державою норм.

Заслугує на увагу новачка, що стосується купівлі-продажу авто. У застосунку «Дія» запрацювала одна з найочікуваніших послуг для водіїв – перереєстрація авто онлайн. Відтепер продати чи придбати автівку можна в кілька «кліків» без зайвих перевірок та посередників.

Наразі держава продовжує розширювати функціонал надання можливостей реалізації своїх прав суб'єкту у більш зручному вигляді, модифікує під це законодавство. Перспективною технологією для, зокрема, договірного права є блокчейн – технологія, що дозволяє зберігати інформацію в децентралізованій формі. Вона реалізується у вигляді ланцюжка блоків, кожен із яких містить набір транзакцій та підписів, а також хеш від попереднього блоку. Це робить блокчейн незмінним та захищеним від внесення змін без згоди всіх учасників мережі. Вважається за найперспективнішу та найвпливовішу на сферу договірного права технологію. Блокчейн може значно вплинути на договірне право своїми логічними фундаментальними концепціями, такими як: смарт-контракти (автоматично виконуються при виконанні певних умов, що спростить процес укладання та виконання договорів); прозорість і відслідковуваність (забезпечує прозорість транзакцій, що сприятиме вирішенню спорів і дотриманню умов договору); децентралізація (дозволяє створювати децентралізовані системи без посередників, що дозволить змінити спосіб укладання договорів та

взаємодії сторін). Але найперспективнішою технологією для правової системи та й людства взагалі можна назвати нейромережі. Наразі Міністерством цифрової трансформації заплановано введення нейромережі на базі GPT у державні сервіси у вигляді мовних моделей, які зможуть спростити консультацію з поширених складних, зокрема і договірних, питань. Нейромережі та штучний інтелект здатні радикально вплинути на людство. За їх допомогою суспільство може отримати переваги у комфорті надання й отримання послуг, знизити корупцію шляхом зменшення людської присутності у критичних аспектах життя держави, зменшити витрачання державних коштів.

Отже, людство в питанні автоматизації рутинних процесів досягло успіхів навіть у таких складних речах, як соціально-правове регулювання. Через автоматизацію під впливом основних технологій трансформується й договірне право, використовуючи електронні підписи, блокчейн, смайт-контракти, нейромережі, штучний інтелект.